

CIG

centra voor
integrale gezinszorg

zorg en begeleiding voor (jong)
kwetsbaar ouderschap

CIG hebben een specifieke plaats in de hulpverlening aan gezinnen met jong kwetsbaar ouderschap en kunnen door (vroeg)tijdige inzet uitgezinsplaatsing en daardoor gezinsdesintegratie voorkomen. In die zin zijn ze preventief t.o.v. voorzieningen die een uitgezinsplaatsing voor het jonge kind inhouden. Dit betekent concreet dat de inzet van een CIG best gebeurt vóór er (voor deze doelgroep) uitgezinsplaatsing wordt overwogen. Er zijn ook situaties waarin een CIG specifiek geïndiceerd is ná een uitgezinsplaatsing. Dit in het kader van re-integratie van gezinsleden in hun gezin.

Uniek aan de werking van de CIG is de opvang van het hele gezin ((aanstaande) ouder(s) en kind(eren)) in de verblijfsmodule.

“Centra voor Integrale Gezinszorg zijn voorzieningen (erkend door het agentschap jongerenwelzijn) die zorgen voor de begeleiding en het verblijf van ouders, al dan niet alleenstaand, en hun kinderen en aanstaande ouders, van wie de gezinscohesie, de zorg voor de komende generatie en de

maatschappelijke integratie in het gedrang komt of al verstoord is. De opvang en begeleiding is gericht op het verbeteren van de opvoedingscontext en van de relationele, individuele, familiale en maatschappelijke context en heeft finaal als doel de maatschappelijke integratie.”

kernopdracht zoals omschreven in BVR 14/02/2014

In de kern zien alle CIG hun opdracht in het begeleiden van gezinnen zodat het basisrecht van ouders en kind om samen te leven gerespecteerd wordt. Ze zetten daarbij het jonge kind centraal. Als de ontwikkelingskansen van het kind ernstig geschaad worden kiezen ze voor de vrijwaring van die ontwikkelingskansen boven het samenleven van ouder(s) en kind(eren).

De CIG begeleiden gezinnen van “kwetsbaar ouderschap” naar minstens “goed genoeg ouderschap in een gezin waar kinderen en ouders voldoende ontwikkelingskansen krijgen”.

Door opname van het gezin spalken de CIG een aantal stressoren en kwetsbaarheden, zodat een leeromgeving ontstaat waarbinnen ouders nieuwe vaardigheden en inzichten op risicovolle levensdomeinen kunnen verwerven. Ze willen hierbij een omslag realiseren in het gezinsleven. Dit “curatief preventief” werken moet méér ingrijpende hulpverlening voorkomen of noodzakelijke méér ingrijpende hulpverlening aanvaardbaar maken en faciliteren.

Kenmerkend voor alle CIG is

- de zorg en begeleiding voor jong kwetsbaar ouderschap
- de zorg en begeleiding voor gezinnen waar de zwangerschap in risicovolle omstandigheden verloopt, met daarbij o.a. specifieke psychosociale- en gezondheidsbegeleiding
- de aandacht voor de veiligheid, ontwikkelingskansen en het welbevinden van alle gezinsleden met specifieke aandacht voor het jonge kind
- het werken met meerdere generaties, waarbij de ouders opvoedingsverantwoordelijken blijven
- het spalpen van de gezinssituatie en het dagelijks verwerklijken van noodzakelijke vaardigheden in combinatie met ouders die zelf verantwoordelijk zijn en de kans krijgen deze verantwoordelijkheid (met de nodige ondersteuning) op te nemen. Spalpen is het ondersteunen van een gezin door een aantal stressoren tijdelijk te ondersteunen/compenseren zodat het gezin de kracht en energie die het in zich heeft kan gebruiken om te ontwikkelen, te leren, te groeien tot minstens goed genoeg ouderschap. Verwerklijken is het internaliseren van geleerde vaardigheden/inzichten/... in de dagelijkse werkelijkheid van de cliënt
- een hulpverlening die gericht is op goed genoeg ouderschap en maatschappelijke integratie
- het is géén uitgezinsplaatsing en daardoor een minder ingrijpende maatregel voor het gezin en de gezinsleden. Het gezamenlijk verblijf van het kind en zijn gezin biedt extra mogelijkheden op vlak van veilige gehechtheid voor ouders en de kinderen. Het biedt ook mogelijkheden voor het zelfbeeld van de ouder ("ik ben belangrijk voor mijn kind") en geeft erkenning aan zijn/haar ouderschap
- de CIG bieden tijdens de gezinsopname voor een zeer intensieve gezinsbegeleiding. Zij zetten specifiek in op het installeren, behouden of herstellen van de gezinscohesie. Door de vele formele en informele contacten kan een CIG sterk inzetten op curatieve preventie

Doelgroep

De CIG werken met gezinnen:

(al dan niet alleenstaande) ouders en hun kinderen of aanstaande ouders die kwetsbaar zijn en/of problemen ervaren omdat

- de samenhang in het gezin
- de zorg voor de kinderen en/of
- deelnemen aan de samenleving moeilijk is of wordt

Het gaat over een combinatie van

- zwangerschap in een problematische context
- hechtingsproblemen
- intra familiaal geweld
- opvoedingsproblemen (opvoedingshulp, -nood en/of -crisis)
- ouderproblematiek
- disfunctionele gezinspatronen
- financiële problemen

De CIG treden, waar nodig, zo vroeg mogelijk op in het leven van het kind. Jong kwetsbaar (tiener)ouderschap behoort tot hun specifieke deskundigheid.

Concreet betekent dit dat de CIG in principe werken met gezinnen met kinderen jonger dan 6 jaar. Uiteraard kunnen vergezellende brussen ouder zijn. In situaties van kwetsbaar ouderschap en een grote nood en motivatie aan samenblijven van het gezin kan er afgeweken worden van de leeftijdsgrens.

In een CIG krijgen cliënten een traject op maat met als basis een contextbegeleiding.

Wanneer gezinnen residentieel worden opgevangen wordt een module verblijf gecombineerd met een module contextbegeleiding.

In functie van het traject kunnen bijkomende elementen toegevoegd worden: gezinsopvang, kindbegeleiding, ouderbegeleiding, gezins- en netwerkbegeleiding, gezondheidscoördinatie/begeleiding, vormingsaanbod / intensief trainen van vaardigheden en samenwerking met andere diensten/betrokkenen.

In hun begeleidingsaanbod delen de CIG eenzelfde gemeenschappelijke basis met het andere begeleidingsaanbod uit de integrale jeugdhulp, namelijk:

- minderjarige en gezin staan centraal
- aandacht voor de ruimere omgeving
- krachtgericht werken
- veranderings- en doelgerichte aanpak, methodisch en gekoppeld aan gelimiteerde termijnen
- de focus in een CIG-begeleiding ligt op het kind, de ouders, de ouder-kindrelatie en de bredere context

Er zijn echter ook verschillen:

- cliënten in een CIG hebben vaak een dubbele en sterk uiteenlopende motivatie: enerzijds weinig of geen motivatie tot zelfs heel wat weerstand t.a.v. de hulpverlening; anderzijds een zéér sterke (diepe en intrinsieke) motivatie om uitgezinsplaatsing te vermijden
- de mogelijke, grote impact op nieuwgeboren kinderen als voldoende reden om de problemen en de aanpak ervan steeds ernstig te nemen
- de CIG richten zich op het domein van opvoeding en ontwikkeling. Daarnaast richten de CIG zich ook op de andere levensdomeinen. De CIG werken bvb. niet enkel rond een huisvestingsproblematiek
- de CIG werken met gezinnen met jong kwetsbaar ouderschap. Deze doelgroep delen ze met de CKG en is verschillend t.o.v. de doelgroep in de BJB. De BJB richt zich algemeen niet op de zéér jonge (veelal pasgeboren) kinderen in een kwetsbare omgeving maar wordt meestal pas later ingezet
- tienermoeders worden opgenomen vanaf 14 jaar, soms zelfs jonger
- de CIG zijn de enige werkvorm die consequent met gezinsopnames werken. De CIG werken net zoals de CKG preventief. De BJB treedt in werking zodra er in een gezin effectief een probleem is. Specifiek voor de CIG t.o.v. de CKG is het curatieve karakter van het preventief werken
- de CIG willen voor de begeleiding van hun doelgroep uitdrukkelijk vooraan in het traject ingezet worden, dus voor een tussenkomst van pleegzorg of BJB of CKG

Indicatiestelling

De CIG doelgroep wordt gekenmerkt door gezinnen met grote motivatie tot samenblijven. Volgende elementen kunnen als indicatie tot een CIG-begeleiding leiden:

- situaties van jong kwetsbaar ouderschap
- gezinnen op het grensgebied tussen voldoende en onvoldoende gepaste zorg voor en omgang (zoals o.m. seksueel grensoverschrijdend gedrag, verwaarlozing en onveiligheid) met kleine en kwetsbare kinderen
- wanneer uitgezinsplaatsing van kinderen in het vizier komt en er vragen zijn of het ouderschap "goed genoeg" is
- wanneer de geestelijke gezondheid van het (jonge) kind en de ouder-kindrelatie in het gedrang komen
- wanneer er maatschappelijke desintegratie van het gezin dreigt of aanwezig is
- wanneer werken rond hechting en gezondheidszorg in de pre-, peri- en postnatale periode zich opdringt
- bij nood aan zicht krijgen op ouderschapsvaardigheden en de leermogelijkheden om deze te ontwikkelen
- bij nood aan toezicht en nabijheid om als gezin te kunnen groeien of te kunnen herstellen (met de mogelijkheid van een veilige terugval zonder dat dit moet leiden tot nieuwe uitgezinsplaatsing van het kind)
- bij nood om rust te installeren in een gezin, om vervolgens verder te kunnen begeleiden
- bij nood aan extra begeleiding bij re-integratie na uitgezinsplaatsing
- bij nood aan zorg en begeleiding voor gezinnen waar de zwangerschap in risicovolle omstandigheden verloopt, met daarbij o.a. specifieke psychosociale en gezondheidsbegeleiding
- én wanneer bovenstaande elementen leiden tot ontwikkelingsbedreiging of hechtingsproblemen

In het hulpverleningstraject wordt de overgang gemaakt van mobiele CIG-begeleiding naar residentiële CIG-begeleiding wanneer de kwetsbaarheid (zie hierboven) zo groot wordt dat meer spalken en verwerkelijken nodig zijn om te komen tot goed genoeg ouderschap met voldoende veiligheid voor het kind.

Contra-indicaties

Volgende elementen zijn algemene contra-indicaties voor de CIG:

- middelenmisbruik dat de uitvoering van ouderschap verhindert
- psychiatrische problemen en/of een ernstige mentale beperking die de begeleidingsmogelijkheden overstijgen

Toeleiding

Als deel van de integrale jeugdhulp bieden de CIG zowel rechtstreeks als niet-rechtsreeks toegankelijke modules aan.

De modules contextbegeleiding zijn rechtstreeks toegankelijk, de modules verblijf daarentegen zijn niet-rechtstreeks toegankelijk. In het kader van gezinsopvang zijn verblijfsmodules rechtstreeks toegankelijk vanaf de 2de minderjarige in het gezin en ook voor meerderjarige zwangere ouders.

In principe kan iedereen doorverwijzen naar een CIG module. Voor de NRTH-modules moet, na invulling van een A-document, een indicatiestelling aangevraagd worden bij de ACT. De aanmelding bij een CIG kan op vrijwillige basis of door tussenkomst van de JRB.

De CIG zijn steeds bereid om samen te bekijken of en hoe ze zich kunnen aanmelden.

Cliënten in een verblijfsmodule betalen een cliëntbijdrage die gebaseerd is op 25% van het leefloon waarop ze recht hebben.

Contact

Bekijk ook onze website
www.cigvlaanderen.org

CIG Ten Anker

Heilig Hartlaan 14,
8400 Oostende

cigtenanker@cigtenanker.be
059/23 46 78
www.cigtenanker.be

CIG De Merode

Lichtaartsebaan 50,
2460 Kasterlee

cig.demerode@terloke.be
014/36 90 60
[www.terloke.be/
gezinsondersteuning](http://www.terloke.be/gezinsondersteuning)

CIG De Stobbe

J. De Geyterstraat 57,
2020 Antwerpen

destobbe@cigdestobbe.be
03/260 68 60

CIG Vogelzang

Vogelzanglaan 44,
1150 Brussel

info@vgz-co.be
02/660 58 70

CIG De Zeshoek

Vlasstraat 51,
3920 Lommel

dezeshoekvzw@skynet.be
011/54 04 20
www.cigdezeshoekvzw.be

CIG De Shelter

Tervuursevest 176,
3000 Leuven

0474/88 78 34
www.wissel.be

CIG Sint-Jan Baptist

Kiekenstraat 4,
9000 Gent

begeleidingstehuis.sjb@wol.be
09/226 12 76
www.begeleidingstehuis-sjb.be

CIG Huis Ter Leye

Groeningestraat 34,
8500 Kortrijk

info@huisterleye.be
056/22 20 51
www.cighuisterleye.be